

Lapin ELYn esitys pakolaisten vastaanottoon varautumisesta ja kuntapaikoista päättämisestä

KH 20.12.2022 § 476
2877/04.03.01.00/2022

Valmistelija

Sivistystoimenjohtaja Halmkrona Ilkka 0505915142

Muuttuneesta pakolaistilanteesta ja tulevista lakimuutoksista johtuen Lapin ELY-keskuksen ja nykyisten pakolaisia vastaanottavien kuntien väliset sopimukset on tarpeen päivittää. Samalla tulee arvioida kuntapaikkojen riittävyys ja minkä verran kuntapaikoista tulee varata kiintiöpakolaisille, oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille ja kotikunnan saaneille tilapäistä suojelua saaville henkilöille. Tärkeää on myös yhdessä arvioida pakolaisten kuntaan muuton alkuvaiheen palveluihin, asumiseen sekä muihin kotoutumista ja työllistymistä edistäviin ja peruspalveluiden käyttöön kohdistuvat tarpeet.

Lapin ELY-keskuksella on voimassaoleva pakolaisten vastaanottosopimus (sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä) Rovaniemen, Kemin, Tornion ja Tervolan kanssa. Sovittuja kuntapaikkoja on yhteensä 170, joista 125 on varattu kiintiöpakolaisille ja 45 oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille. Vuonna 2023 kuntapaikkoja tarvitaan kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden lisäksi myös tilapäistä suojelua saaville kotikunnan saaneille henkilöille.

Tällä hetkellä Lapin alueella asuu noin 1 100 tilapäistä suojelua saavaa, joista osa tulee tarvitsemaan kuntapaikan. Lapin kuntien tulee varautua ottamaan vastaan vähintään kunnan alueella jo nyt asuvat tilapäistä suojelua saavat. Lapin ELY-keskus pyytää kaikkia kuntia varautumaan kasvavaan kuntaan siirtyvien pakolaisten määrään vuonna 2023.

Kuntaan siirtyvien ja sijoitettavien pakolaisten määrän lisääntyessä tarvitaan lisää kuntapaikkoja vuodelle 2023 ja oletettavasti siitähän eteenpäin. Tarvittavien kuntapaikkojen tarkkaa määrää on vaikea arvioida, mutta kuntiin siirtyvien ja sijoitettavien pakolaisten määrä tulee selkeästi kasvamaan vuonna 2023 aiempiin vuosiin verrattuna.

ELY-keskus esittää, että uusia Lapin kuntia tulee mukaan pakolaisten vastaanottoon ja kunnat käynnistävät valmistelun kuntapaikkojen myöntämiseksi.

ELY-keskus esittää myös, että nykyiset sopimuskunnat (Rovaniemi, Kemi, Tornio, Tervola) varautuvat kasvavaan kuntaan sijoitettavien ja itsenäisesti kuntaan siirtyvien pakolaisten määrään sekä arvioivat mahdollisuutensa nostaa vuosittaisten kuntapaikkojen määrää.

Päivitetyssä sopimusesityksessä Tornion kaupunginhallitus varaa kuntaan osoitettaville henkilöille vuosittain 30 kuntapaikkaa. Kotouttamislain 2 §:n 2 ja 3 momentin mukaiset kuntaan osoitettavat henkilöt voivat olla kiintiöpakolaisia, oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita sekä kotikunnan saaneita tilapäistä suojelua saavia henkilöitä. Lisäksi kuntaan voi sijoittua ko.momentin mukaisia henkilöitä itsenäisesti tai perheenyhdistymisen kautta.

ELY-keskus ja Tornion kaupunki yhdessä arvioivat vuosittain kuntaan osoitettavien ja sijoittuvien henkilöiden määrät, henkilöiden kuntaan muuton alkuvaiheen palveluihin, asumiseen sekä muihin kotouttamista edistäviin ja peruspalveluiden käyttöön kohdistuvat tarpeet.

Kasvavaan kuntaa sijoitettavien määrään on varauduttava suunnitelmallisesti. Tällä hetkellä Tornion kohdalla haasteeksi on osoittautunut asuntojen vähyys. Erityinen tarve olisi suurille perheasunnoille.

Tornion kaupunginhallitus hyväksyy kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä tehdyn sopimuksen Tornion kaupungin ja Lapin ELY-keskuksen välillä 1.1.2023 alkaen. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Liite	Tornion vastaanottosopimus-luonnos Kuntapaikkakirje
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Kujala Jukka
Päätösehdotus	Päätetään 1) varata kuntaan osoitettaville henkilöille vuosittain 30 kuntapaikkaa 2) hyväksyä Tornion kaupungin ja Lapin ELY-keskuksen kanssa solmittavan sopimuksen alkaen 1.1.2023 toistaiseksi voimassa olevana
Päätös	Hyväksyttiin kohdat 1 ja 2.
